

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Praxis qua explicari homicidium injustum oporteat in confessione, nu. 10.
[§. 2.]

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

odiosa, solum intelligitur imposita proprie dicto injusto homicidio.

¶ *Gasp. Hurtad. d. 2. de irreg. diff. 6. n. 22. Turr. de conf. l. 9. d. 63. d. 4. ex Vasq. p. 2. d. 100. nu. 4. contra Suarium & Avil. Dianam cit. à de Lugo mox cit. de Lug. t. 1. de just. d. 6. sec. 7. nu. 94. Dicast. l. c. n. 194.*

Quando autem hoc homicidium dicendum sit ex proposito, quando casuale, ut videatur, an Episcopus possit ejus irregularitatem dispensare, si sit occultum, potest colligi ex dictis nu. 2. sed distinctius vide apud Castropalaum. f.

¶ *Castropalaum. t. 6. d. 6. p. 15. nu. 6. & apud Dian. p. 10. tr. 11. ref. 20.*

§. II.

Praxis, qua explicari homicidium injustum oporteat in Confessione.

1. **P**residebat illustriss. D. Io. Torisfiglia Archiepiscopus Montis regalis examini eorum, qui sacris initiari postulabant, aderantque de more examinatores, inter quos ego minimus assidebam. Semel cum cæteris sese examini obtulit Diaconus quidam non multæ ætatis, utpote paucis ante diebus aptos ad Sacerdotium annos assecutus; qui, ut à me interrogatus fuit, ecquinam facultati operam navaverit? Respondit: Sacra Theologiæ, ac præsertim casibus conscientia. Hæsi ad illam expressam nominatamque casuum mentionem: atque ut quantum re ipsa adolescens in

ea disciplina profecerit, explorarem; dixi: qua igitur ratione te gereres, si ad te inter Confessarios jam ascriptum pœnitens accederet, qui hominem se occidisse fateretur? Respondit: certe laudare eos Confessarios non possum, qui unicam dumtaxat, hujus præsertim criminis delationem, in tanto tribunali sufficere, minus prudenter putant. Quinque enim interrogationes sunt superaddendæ, nisi si quando ex circumstantiis, qualitateve personæ, temporis, loci, vel similium, aliqua ex illis, quia res sit explorata Confessario, prætermittenda videatur.

2. Prima est, de circumstantia personæ pœnitentis, nimirum an sit Clericus, an Sacerdos? ut nimirum, qua ratione in irregularitatem incidit, & an in irregularitate sacrificium celebraverit, quod fuisset novum peccatum, innotescat.

3. Secunda, de circumstantia personæ, quæ interempta est: in qua sunt distinguenda quinque genera personarum, quæ speciatim sunt Sacerdoti aperienda. Primum est, ratione conjunctionis, ut si pater, mater, uxor, filius vel alij notabiliter conjuncti, occisi fuerint: tunc enim homicidium non solum peccatum esset contra justitiam, sed etiam adversus pietatem parentibus debitam: secundum, ratione status, ut si sit Clericus vel Monachus; est enim ejusmodi homicidium in specie sacrilegij contra Religionem, & incurritur excommunicatio Pontifici summo reservata, in c. Si quis suadente: tertium, ratione dignitatis, ut si sit Episcopus, Archiepiscopus, Patriarcha,

triarcha, Cardinalis, Legatus Sedis Apostolicae, vel Nuncius; est enim ad iuncta excommunicatio reservata in Bulla cœnæ; quartus, ratione pecularis qualitatis quarundam personarum, quales sunt illæ, quæ adducunt victualia ad usum Romanæ curiæ; quæ ad eandem curiam accedunt vel recedunt ab illa, vel in illa morantur; quæque ad eandem recurrunt ob lites & negotia; est enim similis excommunicatio, reservata in bulla cœnæ, contra omnes interficientes, mutilantes, percutientes, &c. ejusmodi personas: quintum, ratione damni ex occisione forte secuti, quo pacto occidens servum alterius, id aperire nominatum debet, quia adest simul peccatum illati damni, obnoxium restitutioni pecuniæ æquivalentis; sic etiam occidens patremfamilias, tenetur satisfacere pro damno secuto familiæ ex morte patris, & similia.

a l. nostrum opusc. Met. Conf. lib. 2. c. 5. §. 1. & 2. & in edit. Panormit. anno 1649. ib. c. 7. n. 48.

4. Tertia interrogatio est de loco: de quo in summa satis est, innuere, committi sacrilegium, & præterea pollui Ecclesiam, si in illa cum ejus injuria aliquis occidatur, vel in notabili quantitate, vulnerati alicujus sanguis effundatur. Non puto tamen, Ecclesiam pollui, nec consequenter sacrilegium committi, primo, si à puero non habente usum rationis, vel ab amente aliquis occidatur: secundo, si solum vulneretur, sanguis autem nec effluat in aliqua quantitate, quando vulneratus est in Ecclesia, nec postea ex vulnere inflictio, quando exiit ab

Ecclesia: tertio, si quis alterum occidat in Ecclesia ad sui defensionem, cum moderamine inculpatæ tutelæ. Verum hæc & similia breviter & cordate Eminentissimus, magis in sapientia, an in purpura? Ioannes b. de Lugo colligit disp. 20. de Eucharistia.

5. Quarta interrogatio est de auxilijs ad occisionem assumptis; sunt enim explicandi socij, cum quibus forte alium quis occidit, vel percussit: si enim alios convocavit, tot peccata commisit, quot invitavit personas, quibus causa fuit & scandalum, ut & ipsi ad homicidium concurrerent, modo & numero, qui explicari solet in tractatu de scandalo.

b de Lugo de Euch. d. 20. sec. 2. à num. 52.

6. Quinto denique interrogandum est de duratione temporis: hoc enim explicari omnino oportet, ut dignoscatur numerus peccatorum, atque actuum multiplicatorum, ex mala illa voluntate habituali occidendi. Si quis enim ex improvviso hominem deliberatè necavit, unum numero peccatum commisit; at si meditato, & per multum tempus inimicum occidere tentaverit, multiplicabitur numerus peccatorum. De quâ multiplicatione, cujus explicatio perdifficilis, non mihi solum, sed doctioribus semper visâ fuit, agitur in opusculo c. Methodi confessionis, & ita quidem perspicuè & expedite, ut ad praxim nihil superfit? atque hæc de proposita dubitatione, pro mea tenuitate, hætenus satis.

c in meth. exped. Conf. li. 2. c. 1. §. 5. & princeps.

7. Sic dum disputaret adolescens, mira

Q

mira voluptate aures admovebamus omnes; præter scientiam enim veterani Theologi, non Tyronis, erat habitu corporis venusto, modestiamque & gratiam non vulgarem in loquendo præferbat. Quare se cohibere non potuit alioqui gravis, & sermone parvus Archiepiscopus, quin exclamaret. Macte litteris & virtute, nunquam satis laudate juvenis. Utinam Diacelis nostra tui non ablimiles nancisci plurimos posset! Equidem illud ex animo spondeo, si quod pingue beneficium, vel etiam quælibet ex primarijs dignitatibus, quarum nominatio vel collatio ad me pertinet, unquam vacet, neminem à me tibi esse præferendum. Erubuit ingenuo pudore candidus adolescens, gratias apposite egit, à nostro confesso cum plausu recessit, ac sacerdotio omnium primus, (sic jubente Archiepiscopo) insignitus est postero die. Verum (ut miseranda est hominum conditio) nequaquam parem fortunam postea sortitus est novellus Sacerdos; siquidem paucis interjectis mensibus (heu) Archiepiscopus extremo fato, collacrimantibus omnibus, sublatu est, meoque præsertim tanto doloris sensu, ut cum ejus mortis memoria, mori & velim nunc orationem meam: nam propterea tantisper, oro, lector, fileamus.

§. III.

Quæ penitentia imponenda injusto homicidio in Sacramento Confessionis.

1. DE hac Paulus Comitulus a in hanc sententiam scribit: homi-

cidij penitentia salutaris esset, veniam petere ab occisi propinquis, iisdem omnia damna resarcire, pro anima occisi per annum tria præstare: singulis hebdomadis unam Missam curare celebrandam; aliquam eleemosynam juxta homicidæ facultates pauperibus erogare; Litanias vel Rosarium Virginis percurrere: præterea per eundem annum semel in hebdomada confiteri; semel in mense communicare, & semper tota vita quotidie unum Pater & Ave, genibus flexis pro eadem anima occisi recitare. Hac Comitulus. quæ satis sit, Confessoribus proposuisse, ut ex his, in casibus particularibus minuunt augeantur opera, juxta condiciones personæ penitentis aliarumque circumstantiarum, cum ea prudentia, quam breviter in mea Methodo b Confessionis expendo.

a Comitol. in resp. Moral. lib. 4. qu. 11. num. 8. b in opusc. Meth. Conf. li. 4. c. 3. & 4.

CAPUT QUARTUM.

De obligatione Restitutionis ex homicidio.

§. I.

De obligatione restitutionis ex homicidio indirecto.

1. DAMNUM alteri ex quacunque actione, atque adeo ex occasione provenire, vel indirectè potest, vel indirectè seu per accidens. Ne longum faciam, intellige id
exem-